

3. NORMLU VEKTÖR UZAYLARI:

3.1. NORM:

3.1.1. Tanım: F cismi, $\mathbb{R}$ veya $\mathbb{C}$ olmak üzere, F cismi üzerinde tanımlı bir V vektör uzayı düşünelim.

Negatif olmayan değerler alan bir $\|\cdot\|: V \rightarrow [0, \infty)$ fonksiyonu, şu şartları sağlıyorsa bir "norm" olarak adlandırılır:

$$(i) \|x\| = 0 \iff x = 0_V$$

$$(ii) \forall \alpha \in F, \forall x \in V \text{ için } \|\alpha x\| = |\alpha| \cdot \|x\|$$

ki burada $F = \mathbb{R}$ ($\alpha \in \mathbb{R}$) ise

$$|\alpha| = \begin{cases} \alpha & \alpha \geq 0 \text{ ise} \\ -\alpha & \alpha < 0 \text{ ise} \end{cases}$$

ya da $F = \mathbb{C}$ ($\alpha \in \mathbb{C}$) ise

$$|\alpha| = +\sqrt{\alpha \cdot \alpha^*}$$

olarak tanımlanmaktadır.

$$(iii) \forall x, y \in V \text{ için } \|x+y\| \leq \|x\| + \|y\| \quad (\text{Üçgen eşitsizliği})$$

3.1.2. Örnekler ve baslıca normlar:

Örnek 1) $V = \mathbb{R}^n$, $F = \mathbb{R}$ olsun.

$\|\cdot\|_1: \mathbb{R}^n \rightarrow [0, \infty)$ normu şöyle tanımlanır:

$$\|x\|_1 \triangleq |x_1| + |x_2| + \dots + |x_n| = \sum_{i=1}^n |x_i| \quad (\text{Burada } x = \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{bmatrix})$$

Norm kabullerinin sağlandığını gösterelim:

$$(i) \|x\|_1 = 0 \Rightarrow \sum_{i=1}^n |x_i| = 0 \rightarrow |x_i| = 0 \quad i=1, \dots, n \rightarrow x=0 \checkmark$$

$$x=0 \Rightarrow \|x\|_1 = \sum_{i=1}^n |0| = 0 \checkmark$$

$$\text{Yani } \|x\|_1 = 0 \iff x=0 \in \mathbb{R}^n$$

$$(ii) \|\alpha x\| = \sum_{i=1}^n |\alpha x_i| = |\alpha| \sum_{i=1}^n |x_i| = |\alpha| \|x\|_1 \checkmark$$

$$(iii) \|x+y\| = \sum_{i=1}^n |x_i + y_i| \leq \sum_{i=1}^n (|x_i| + |y_i|) = \|x\|_1 + \|y\|_1$$

$$\text{Yani } \|x+y\| \leq \|x\| + \|y\| \checkmark \quad \text{Hepsi sağlanıyor.}$$

Örnek: 2) Öklidyen norm: $\|\cdot\|_2$

$V = \mathbb{R}^n$, $F = \mathbb{R}$ olsun. $\|\cdot\|_2: \mathbb{R}^n \rightarrow [0, \infty)$ şöyle tanımlanır:

$$\|x\|_2 = \left(|x_1|^2 + |x_2|^2 + \dots + |x_n|^2 \right)^{1/2}$$

: Genellikle bir vektörün normu ya da mutlak değeri denilince bunu kastederler.

Norm kabullerinin sağlandığını gösterelim:

(i) $\|x\|_2 = 0 \Rightarrow |x_i| = 0 \quad (i=1, \dots, n) \rightarrow x_i = 0 \quad (i=1, \dots, n) \rightarrow x = 0 \checkmark$

$x = 0 \Rightarrow \|x\|_2 = 0 \quad (\text{aak})$

(ii) $\|\alpha x\|_2 = \left(|\alpha x_1|^2 + \dots + |\alpha x_n|^2 \right)^{1/2} = |\alpha| \left(|x_1|^2 + \dots + |x_n|^2 \right)^{1/2} = |\alpha| \|x\|_2 \checkmark$

(iii) $\|x+y\|_2 \leq \|x\|_2 + \|y\|_2$ olduğunu göstermek için

$\|x+y\|_2^2 \leq (\|x\|_2 + \|y\|_2)^2$ olduğunu göstermek yeterlidir. (çünkü norm ≥ 0)

$$\|x+y\|_2^2 = \sum_{i=1}^n |x_i + y_i|^2 = \sum_{i=1}^n |x_i|^2 + \sum_{i=1}^n |y_i|^2 + 2 \sum_{i=1}^n x_i y_i$$

$$= \|x\|_2^2 + \|y\|_2^2 + 2 \underbrace{\sum_{i=1}^n x_i y_i}_{?}$$

İddia: $\sum_{i=1}^n x_i y_i \leq \|x\|_2 \|y\|_2$

Dolayısıyla $\|x+y\|_2^2 \leq \|x\|_2^2 + \|y\|_2^2 + 2\|x\|_2 \|y\|_2 = (\|x\|_2 + \|y\|_2)^2 \checkmark$

İddianın ispatı:

$\sum_{i=1}^n x_i y_i \leq \|x\|_2 \|y\|_2$ olduğunu göstermek için

$$\left(\sum_{i=1}^n x_i y_i \right)^2 \leq \left(\sum_{i=1}^n x_i^2 \right) \left(\sum_{i=1}^n y_i^2 \right)$$

olduğunu göstermek yeterlidir.

Herhangi bir $a \in \mathbb{R}$ için

$$\sum_{i=1}^n (ax_i + y_i)^2 \geq 0 \quad \text{olduğuna göre,}$$

$$0 \leq \sum_{i=1}^n a^2 x_i^2 + 2ax_i y_i + y_i^2$$

$A \triangleq \sum_{i=1}^n x_i^2 = \|x\|_2^2$, $B \triangleq \sum_{i=1}^n x_i y_i$ ve $C \triangleq \sum_{i=1}^n y_i^2 = \|y\|_2^2$ olsun.

Yani $0 \leq a^2 A + 2aB + C$

Eğer $A=0 \Rightarrow x=0$ olduğundan iddianın doğruluğu açıkça görülebilir.

Eğer $A>0$ ise $a = -\frac{B}{A}$ seçelim. Böylece

$$0 \leq \left(-\frac{B}{A}\right)^2 A + 2\left(-\frac{B}{A}\right)B + C$$

$$0 \leq -\frac{B^2}{A} + C$$

$$0 \leq AC - B^2 \quad \text{yani} \quad B^2 \leq AC \quad \text{olduğundan, iddia doğrulanmıştır.}$$

Örnek:3) $V = \mathbb{R}^n$, $F = \mathbb{R}$ olsun. $\|\cdot\|_p : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ şöyle tanımlansın:

$$\|x\|_p = \left(|x_1|^p + |x_2|^p + \dots + |x_n|^p\right)^{1/p} \quad 1 \leq p < \infty$$

$\|\cdot\|_p$ bir normdur.

Örnek:4) $V = \mathbb{R}^n$, $F = \mathbb{R}$ olsun. $\|\cdot\|_\infty : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ şöyle tanımlansın:

$$\|x\|_\infty = \sup_{1 \leq i \leq n} |x_i| \quad (|x_i| \text{ 'lerin en büyüğü})$$

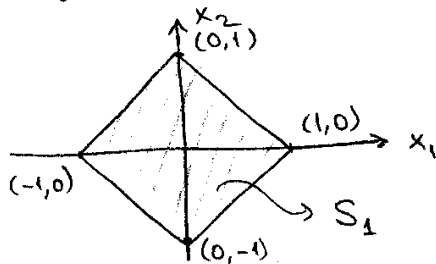
Norm kabullerinin sağlandığını gösteriniz.

Örnek 5) $V = \mathbb{R}^n$, $F = \mathbb{R}$ olsun. Şimdiye kadar tanımlanan normların yorumlanması için

$$S_k \triangleq \{x \in \mathbb{R}^n \mid \|x\|_k \leq 1\} \quad \text{kümesini tanımlayalım ve}$$

$V = \mathbb{R}^2$ için çizelim:

$$S_1 = \{x \in \mathbb{R}^2 \mid \|x\|_1 = |x_1| + |x_2| \leq 1\}$$

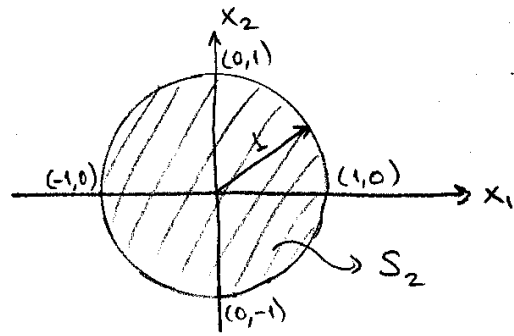

Genel olarak $V = \mathbb{R}^n$ için S_1 , merkezi orijinde olan, her bir eksenin orijinden $\sqrt[n]{n}$ birim uzaklığında bir köşesi

$$S_2 = \left\{ x \in \mathbb{R}^2 \mid \|x\|_2 = \sqrt{x_1^2 + x_2^2} \leq 1 \right\}$$

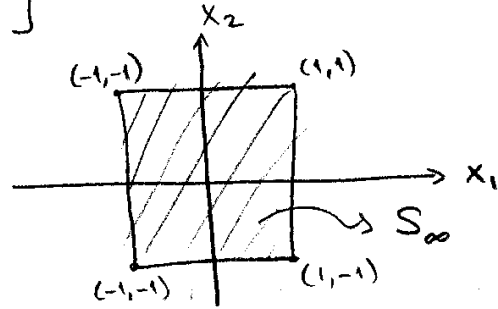
yani $x_1^2 + x_2^2 \leq 1$

Genel olarak $V = \mathbb{R}^n$ için
 S_2 , $\mathbb{R}^n$ uzayındaki n-boyutlu
 birim küredir.

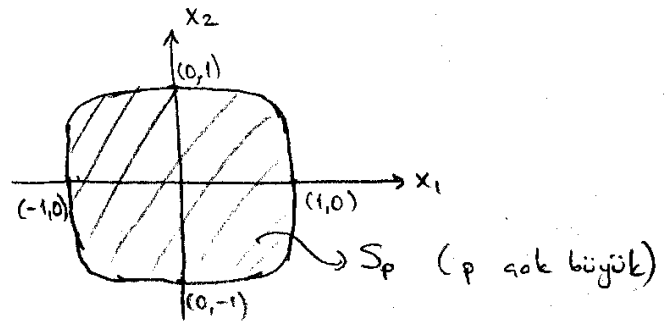
$$S_\infty = \left\{ x \in \mathbb{R}^2 \mid \|x\|_\infty = \sup_{1 \leq i \leq 2} |x_i| \leq 1 \right\}$$

Genel olarak $V = \mathbb{R}^n$ için
 S_∞ , merkezi orijinde olan,
 her bir kenarı 2 birimlik ve
 eksenlerin birine paralel olan
 n-boyutlu bir küptür.

$$S_p = \left\{ x \in \mathbb{R}^2 \mid \|x\|_p \leq 1 \right\}$$

p çok büyükken
 $S_p \rightarrow S_\infty$ 'a yaklaşır.

Örnek: 6)

$V = C([a, b]) \cong \{ f \mid f: [a, b] \rightarrow \mathbb{R}, f \text{ sürekli} \}$, $a, b \in \mathbb{R}, a < b$
 ↳ sürekli fonksiyonlar kümesi

$F = \mathbb{R}$ olsun.

Bu uzayda $\|\cdot\|_1: C([a, b]) \rightarrow [0, \infty)$ şöyle tanımlanır:

$$\|f\|_1 = \int_a^b |f(t)| dt$$

Norm kabullerinin sağlandığını gösterelim:

(i) $\|f\|_1 = 0 \iff f = 0$ ✓ (açık)

(ii) $\|\alpha f\|_1 = \int_a^b |\alpha f(t)| dt = |\alpha| \int_a^b |f(t)| dt = |\alpha| \|f\|_1$ ✓

(iii) $\|f+g\|_1 = \int_a^b |f(t)+g(t)| dt \leq \int_a^b (|f(t)|+|g(t)|) dt = \|f\|_1 + \|g\|_1$ ✓

Örnek: 7) $V = C([a, b])$, $F = \mathbb{R}$ olsun. Bu uzayda,
 $\|\cdot\|_2: C([a, b]) \rightarrow [0, \infty)$ normu şöyle tanımlanır:

$$\|f\|_2 = \left[\int_a^b |f(t)|^2 dt \right]^{1/2} \quad (\text{enerji normu})$$

Örnek: 8) $V = C([a, b])$, $F = \mathbb{R}$ olsun.

Bu uzayda $\|\cdot\|_p: V \rightarrow [0, \infty)$ normu şöyle tanımlanır:

$$\|f\|_p = \left[\int_a^b |f(t)|^p dt \right]^{1/p}, \quad 1 \leq p < \infty$$

Örnek: 9) $V = C([a, b])$, $F = \mathbb{R}$ olsun.

Bu uzayda $\|\cdot\|_\infty: V \rightarrow [0, \infty)$ normu şöyle tanımlanır:

$$\|f\|_\infty = \sup_{a \leq t \leq b} |f(t)| = \max_{a \leq t \leq b} |f(t)|$$

Dikkat: Vektör uzaylarında mesafe kavramı, norm tanımları ile birlikte ortaya çıkar. Genellikle $\mathbb{R}^n$ vektör uzayında $\|\cdot\|_2$ normu mesafe olarak kullanılmakla birlikte, aslında başka normlar da mesafe olarak tanımlanabilir.

3.2. NORMLU VEKTÖR UZAYLARINDA YAKINSAMA

3.2.1. Tanım:

(V, F) bir vektör uzayı, ve $\|\cdot\|: V \rightarrow [0, \infty)$ biçiminde V üzerinde tanımlı bir norm olsun. $(V, F, \|\cdot\|)$ üçlüsü "normlu bir vektör uzayı" dır.

3.2.2. Tanım:

$(V, F, \|\cdot\|)$ normlu vektör uzayındaki bir $\{x_n\}$ dizisinin ($x_n \in V$; n : dizi indisi), $x \in V$ gibi bir noktaya yakınsadığı söylenir ancak ve eğer $\|x - x_n\|$ gerçel sayı dizisi $n \rightarrow \infty$ 'a giderken sifira yakınsıyorsa.

Başka bir ifadeyle, verilen her $\epsilon > 0$ reel sayısı için öyle bir $N(\epsilon)$ tamsayısı mevcuttur ki

$\forall n > N(\epsilon)$ için $\|x - x_n\| < \epsilon$ olur (ancak ve eğer $\{x_n\}$ dizisi x 'e yakınsıyorsa).

Dikkat: Limit vektör, x , genellikle önceden bilinmediği için, yakınsamayı tespit edebilmek için başka bir yol bulunmalıdır.

3.2.3. Tanım:

Bir $\{x_n\}$ dizisine, bir "Cauchy dizisi" denir ancak ve eğer ^{verilen} her $\epsilon > 0$ reel sayısı için

$$n, m > N(\epsilon) \text{ olmak üzere } \|x_n - x_m\| < \epsilon$$

şartını sağlayan bir $N(\epsilon)$ tamsayısı mevcutsa.

3.2.3. Teorem:

Eğer $\{x_n\}$ yakınsak (herhangi bir noktaya yakınsayan) bir dizi ise, bu bir Cauchy dizisidir.

İspat:

Verilen her $\epsilon > 0$ için öyle bir $N(\epsilon)$ mevcuttur ki

$\forall n > N(\epsilon/2)$ için $\|x_n - x\| < \epsilon/2$ sağlanır. Buna göre

$$\|x_n - x_m\| = \|(x_n - x) + (x - x_m)\| \leq \underbrace{\|x_n - x\|}_{< \frac{\epsilon}{2}} + \underbrace{\|x - x_m\|}_{< \frac{\epsilon}{2}} < \frac{\epsilon}{2} + \frac{\epsilon}{2} = \epsilon$$

her $n, m > N(\frac{\epsilon}{2})$ için

Yani ^{verilen} her $\epsilon > 0$ için öyle bir $N'(\epsilon) = N(\frac{\epsilon}{2})$ tamsayısı mevcuttur ki her $n, m > N'(\epsilon)$ için $\|x_n - x_m\| < \epsilon$ olur.

Dikkat: Bu teoremin tersi doğru değildir. Yani her Cauchy dizisinin yakınsak olduğunu söyleyemeyiz.

3.2.4. Tanım:

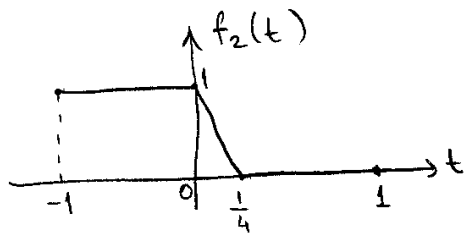
Eğer normlu bir vektör uzayındaki her Cauchy dizisi bu uzaydaki bir noktaya yakınsarsa, bu normlu vektör uzayının "tam" olduğu söylenir.

Tam bir normlu vektör uzayına "Banach uzayı" denir.

Örnek: $V = C([-1, 1])$, $F = \mathbb{R}$ olsun.

$f \in V$ için $\|f\|_1 \cong \int_{-1}^1 |f(t)| dt$

$f_n \in V$ söyle olsun: $f_n(t) = \begin{cases} 1 & -1 \leq t < 0 \\ 1-2^n t & 0 \leq t < \frac{1}{2^n} \\ 0 & \frac{1}{2^n} \leq t \leq 1 \end{cases}$
 $n = 1, 2, \dots$

$\lim_{\substack{n \rightarrow \infty \\ m \rightarrow \infty}} f_n(t) - f_m(t) = \begin{cases} 1-1=0 & -1 \leq t < 0 \\ 0-0=0 & \frac{1}{2^n} = \frac{1}{2^m} = 0 \leq t \leq 1 \end{cases} = 0 \quad \forall t \in [-1, 1]$

olduğundan $\lim_{\substack{n \rightarrow \infty \\ m \rightarrow \infty}} \|f_n - f_m\| = 0$. Yani $\{f_n\}$ bir Cauchy dizisidir.

Ancak limit noktası (fonksiyonu)

$f(t) = \begin{cases} 1 & -1 \leq t < 0 \\ 0 & 0 < t \leq 1 \end{cases} \notin C[-1, 1]$

Bu yüzden $(C([-1, 1]), \mathbb{R}, \|\cdot\|_1)$ normlu uzayı tam değildir.

3.3. DOĞRUSAL DÖNÜŞÜMLERDE DOLAYLI NÖRMLER:

3.3.1. Tanım:

$(V, F, \|\cdot\|_V)$ ve $(W, F, \|\cdot\|_W)$, normlu iki vektör uzayı ve $\mathcal{A}: V \rightarrow W$ doğrusal bir dönüşüm olsun. $\mathcal{A}$ 'nin dolaylı normu şöyle tanımlanır:

$$\|\mathcal{A}\| = \max_{\substack{v \in V \\ v \neq 0_V}} \frac{\|\mathcal{A}(v)\|_W}{\|v\|_V}$$

Doğrusallık ve norm özellikleri kullanılarak bu tanım şu şekilde de ifade edilebilir:

$$\frac{\|\mathcal{A}(v)\|_W}{\|v\|_V} = \left\| \frac{1}{\|v\|_V} \cdot \mathcal{A}(v) \right\|_W = \left\| \mathcal{A}\left(\frac{v}{\|v\|_V}\right) \right\|_W \quad \text{olduğundan,}$$

$$\|\mathcal{A}\| = \max_{\substack{v \in V \\ v \neq 0_V}} \frac{\|\mathcal{A}(v)\|_W}{\|v\|_V} = \max_{\substack{v \in V \\ v \neq 0_V}} \left\| \mathcal{A}\left(\frac{v}{\|v\|_V}\right) \right\|_W = \max_{\|v\|_V=1} \|\mathcal{A}(v)\|_W$$

$$\boxed{\|\mathcal{A}\| = \max_{\|v\|_V=1} \|\mathcal{A}(v)\|_W}$$

Öktüden normlar için, birim kürenin ^{doğrusal} dönüşüm altındaki görüntüsünün orijinden en uzak mesafesi anlamına gelir.

3.3.2. Örnekler:

Örnek 1) $V = \mathbb{R}^m$, $W = \mathbb{R}^n$, $F = \mathbb{R}$, $\|\cdot\|_V = \|\cdot\|_1: \mathbb{R}^m \rightarrow [0, \infty)$, $\|\cdot\|_W = \|\cdot\|_1: \mathbb{R}^n \rightarrow [0, \infty)$ ve $\mathcal{A}: V \rightarrow W$ ^{doğrusal} dönüşümü, $A \in \mathbb{R}^{n \times m}$ olmak üzere $\mathcal{A}(v) = w = Av$ olsun. $\|\mathcal{A}\|$ veya diğer bir deyişle $\|A\|$ ne olur?

$$\text{Çözüm:} \quad \|Ax\|_1 = \sum_{i=1}^n |(Ax)_i| = \sum_{i=1}^n \left| \sum_{j=1}^m a_{ij} x_j \right| \leq \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^m |a_{ij}| |x_j| = \sum_{j=1}^m \left(\sum_{i=1}^n |a_{ij}| \right) |x_j|$$

$$\|Ax\|_1 \leq \sum_{j=1}^m \left(\max_{1 \leq k \leq n} \sum_{i=1}^n |a_{ik}| \right) |x_j| = \left(\max_{1 \leq k \leq n} \sum_{i=1}^n |a_{ik}| \right) \cdot \sum_{j=1}^m |x_j|$$

$$\|x\|_1 = 1 \Rightarrow \sum_{j=1}^m |x_j| = 1 \quad \text{olduğundan,}$$

$$\|x\|_1 = 1 \text{ için } \|Ax\|_1 \leq \max_{1 \leq j \leq m} \sum_{i=1}^n |a_{ij}|$$

Ancak $\|A\|_1$ 'nin sağ tarafa eşit olduğunu söyleyebilmek için, en az bir $x \in \mathbb{R}^m$ ($\|x\|_1 = 1$ olmak üzere) için eşitlik sağlanmalıdır.

$\max_{1 \leq j \leq m} \sum_{i=1}^n |a_{ij}|$ 'deki maksimum $j=p$ için oluyorsa,

$x = \tilde{x} \in \mathbb{R}^m$ vektörünü şöyle seçersek

$$\tilde{x}_j = \begin{cases} 1 & j=p \\ 0 & j \neq p \end{cases} \quad j=1, 2, \dots, m$$

o halde $\|\tilde{x}\|_1 = 1$ olur ve

$$\|A\tilde{x}\|_1 = \sum_{i=1}^n \left| \sum_{j=1}^m a_{ij} \tilde{x}_j \right| = \sum_{i=1}^n |a_{ip}| = \max_{1 \leq j \leq m} \sum_{i=1}^n |a_{ij}|$$

bu $x = \tilde{x}$ için eşitlik sağlanır. Dolayısıyla

$$\|A\|_1 = \max_{1 \leq j \leq m} \sum_{i=1}^n |a_{ij}|$$

Örnek:

$$A = \begin{bmatrix} 2 & -3 & 0 \\ -1 & 2 & 4 \end{bmatrix} \Rightarrow \|A\|_1 = 5$$

($p=2$. kolon, mutlak değer toplamı max olan kolon)

Örnek: 2) Yine $V = \mathbb{R}^m$, $W = \mathbb{R}^n$, $F = \mathbb{R}$ ve $\mathcal{A}: V \rightarrow W$ doğrusal dönüşümü, $A \in \mathbb{R}^{n \times m}$ matrisiyle gösteriliyor olsun (yani $\mathcal{A}(v) = w = Av$). $\|\cdot\|_v = \|\cdot\|_\infty: \mathbb{R}^m \rightarrow [0, \infty)$ ve $\|\cdot\|_w = \|\cdot\|_\infty: \mathbb{R}^n \rightarrow [0, \infty)$ olsun. $\|\mathcal{A}\|_\infty$ veya $\|A\|_\infty$ ne olur?

Gözüm:

$$\begin{aligned} \|A\|_\infty &= \max_{\|x\|_\infty = 1} \|Ax\|_\infty = \max_{\|x\|_\infty = 1} \left[\max_{1 \leq i \leq n} |(Ax)_i| \right] \\ &= \max_{\|x\|_\infty = 1} \left[\max_{1 \leq i \leq n} \left| \sum_{j=1}^m a_{ij} x_j \right| \right] \end{aligned}$$

Belirli bir i için $\sum_{j=1}^m a_{ij} x_j$ değerini maksimum yapan $\|x\|_\infty = 1$ olan x vektörü ($\tilde{x}^i$ diyelim) eşyledir:

$$\tilde{x}_j^i = \text{sign}(a_{ij}) = \begin{cases} 1 & a_{ij} \geq 0 \text{ ise} \\ -1 & a_{ij} < 0 \text{ ise} \end{cases} \quad j=1, \dots, m$$

$$(\|\tilde{x}^i\|_\infty = \max_{1 \leq j \leq m} |\tilde{x}_j^i| = 1 \text{ olduğu acıktır.})$$

$$x = \tilde{x}^i \text{ için } \sum_{j=1}^m a_{ij} x_j = \sum_{j=1}^m |a_{ij}| \text{ olur. Bu yüzden,}$$

$$\|A\|_\infty = \max_{\|x\|_\infty = 1} \left[\max_{1 \leq i \leq n} \left| \sum_{j=1}^m a_{ij} x_j \right| \right] = \max_{1 \leq i \leq n} \sum_{j=1}^m |a_{ij}|$$

Buradaki maksimum, $i=p$ için olur.

oluyorsa, $\max_{\|x\|_\infty = 1} \|Ax\|_\infty$ değerinin maksimumunun elde edildiği x vektörü şudur:

$$x_j = \begin{cases} 1 & a_{pj} \geq 0 \\ -1 & a_{pj} < 0 \end{cases} \quad j=1, \dots, m$$

Sonuç olarak:

$$\|A\|_\infty = \max_{1 \leq i \leq n} \sum_{j=1}^m |a_{ij}|$$

Mesela

$$A = \begin{bmatrix} 2 & -3 & 0 \\ -1 & 2 & 4 \end{bmatrix} \Rightarrow \|A\|_\infty = 7$$

($p=2$. satır, mutlak değer toplamı en büyük olan satır.)

3.3.3. Teorem:

Matrisler için herhangi bir dolaylı norm, şu özelliklere sahiptir:

- (i) $\|A\| = 0 \iff A = 0$
- (ii) $\alpha \in \mathbb{R}$ için $\|\alpha A\| = |\alpha| \cdot \|A\|$
- (iii) $\|A+B\| \leq \|A\| + \|B\|$
- (iv) $\|Ax\| \leq \|A\| \cdot \|x\|$
- (v) $\|A \cdot B\| \leq \|A\| \cdot \|B\|$

Burada $A: n \times m$, B uygun boyutlarda matrisler ve $x \in \mathbb{R}^m$ herhangi bir vektör.

İspat:

(i) $A=0 \Rightarrow \|A\|=0$ olması açıkça görülmektedir.

$$\|A\|=0 \Rightarrow \max_{\|x\|=1} \|Ax\|=0 \rightarrow \|Ax\|=0 \rightarrow Ax=0 \quad \forall x (\|x\|=1) \text{ için.}$$

Bu ancak $A=0$ olmasıyla mümkün olur.
Yani $\|A\|=0 \Rightarrow A=0$.

$$(ii) \|\alpha A\| = \max_{\|x\|=1} \|\alpha Ax\| = |\alpha| \cdot \left(\max_{\|x\|=1} \|Ax\| \right) = |\alpha| \cdot \|A\|$$

$$(iii) \|A+B\| = \max_{\|x\|=1} \|(A+B)x\| \leq \max_{\|x\|=1} (\|Ax\| + \|Bx\|) \leq \|A\| + \|B\|$$

$$(iv) \|Ax\| = \left\| \|x\| \cdot A \cdot \frac{x}{\|x\|} \right\| = \|x\| \cdot \left\| A \left(\frac{x}{\|x\|} \right) \right\| \quad \left((ii) \text{ den dolayı} \right)$$

$$\leq \|x\| \cdot \left(\max_{\|y\|=1} \|A \cdot y\| \right) \quad \underbrace{\hspace{2cm}}_y$$

$$\|Ax\| \leq \|x\| \cdot \|A\| \quad \rightarrow \|A\|$$

$$(v) \|A \cdot B\| = \max_{\|x\|=1} \|A \cdot Bx\| = \max_{\|x\|=1} \|A \cdot y\| \leq \max_{\|x\|=1} \|A\| \cdot \|y\| \quad \left((iv) \text{ den} \right)$$

$$\|A \cdot B\| \leq \|A\| \cdot \left(\max_{\|x\|=1} \|Bx\| \right) = \|A\| \cdot \|B\|$$

$$\underbrace{\hspace{2cm}}_{\|B\|}$$

$$\text{Yani } \|A \cdot B\| \leq \|A\| \cdot \|B\|$$